

Z OBSAHU	Nikdy jsem si nemyslel, že budeme obhajovat úplné základy	06
	Milovat ty, kdo s námi nesouhlasí	10
	Křesťan a kulturní války	13

Turínské plátno (pozitiv a negativ). Foto: Rudolf Berwanger / wikimedia

Ježíšovo utrpení a Turínské plátno

V postní době je důležité, abychom si mohli co nejvíc přiblížit Ježíšovo utrpení, abychom si mohli uvědomit, kolik musel zaplatit za naši spásu a samozřejmě si přiblížit i jeho zmrtvýchvstání a tak povzbudit naši naději, že smrtí život nekončí. To znamená znovu si pročíst v evangeliích zprávy o utrpení a také o zmrtvýchvstání.

Existuje však dokument, který nám ukazuje Ježíšovo utrpení i zmrtvýchvstání velice jasně. Je to Turínské plátno, ve kterém bylo s velkou pravděpodobností zabaleno Ježíšovo tělo, když bylo uloženo do hrobu, a které také bylo svědkem Ježíšova zmrtvýchvstání. Toto plátno je jako vzácná relikvie uloženo v katedrále v Turíně.

Je to starobylé plátno z doby Ježíšovy, má na sobě krvavé stopy utrpení, které přesně odpovídají popisu utrpení v evangeliích: jeho kruté zbičování, zranění způsobená trnovou korunou, zlomený nos a oteklé tváře od krutých ran

do obličeje, rozbitá kolena po pádech pod křížem, rány po hřebcích na rukou i nohou, kterými byl přibit na kříž, a po smrti proboděný bok, ze kterého vytekla krevní sedlina i řidší sérum. Když máte možnost zahledět se do tohoto plátna nebo jeho fotografie a v duchu si představíte kruté utrpení, o němž podávají svědectví všechny ty rány, zmocní se vás hrůza z lidské krutosti a zároveň vás ohromí velká Ježíšova láska, protože to vytrpěl pro mě, pro tebe, pro každého člověka v celých světových dějinách.

Ale to zdaleka není všecko. Na Turínském plátně jsou totiž dva obrazy člověka. Ten první je obraz vytvořený stopami krve vyteklé při krutém zacházení s Ježíšem a tyto stopy se otiskly do plátna ve chvíli, kdy do něho bylo tělo zavinuto. A pak je tu druhý obraz, „vypálený“ do plátna ve chvíli zmrtvýchvstání. Ten první obraz má přirozený původ, ten druhý je zázračný. Božská moc, která oživila

Ježíšovo mrtvé tělo a proměnila je v tělo oslavené, které už nepatří do našeho světa a vyskytovalo se v něm jen asi po čtyřicet dní, než Ježíš natrvalo vstoupil do Otcovy slávy, tato Božská moc způsobila, že při této proměně došlo v nesmírně krátkém časovém okamžiku k velkému výronu energie, která vpálila obraz těla do plátna při zmrtvýchvstání. Samozřejmě nikdo z lidí u této události nebyl, takže to, co zde píšu, je přibližná lidská rekonstrukce, vytvořená na základě mnohaletého odborného zkoumání plátna. Máme naději, že jak budou růst vědecké a technické možnosti, použité při zkoumání, bude stále přesnější a konkrétnější poznání této události, která má pro nás i pro každého člověka velký význam, protože zmrtvýchvstalý Ježíš je prototyp naší posmrtné věčné budoucnosti.

*Mons. František Radkovský
emeritní biskup plzeňský*

Papež o nebezpečí genderové ideologie

Papež 1. března tohoto roku přijal účastníky konference nazvané „Muž–žena, obraz Boží. Za antropologii povolání“, kterou uspořádalo Centrum pro studium a antropologii povolání. V promluvě zdůraznil, že v dnešní době je zvláště potřebné znovu objevit pravdu, že život každého člověka je povoláním.

Papež František, který má stále příznaky nachlazení, opět požádal, aby promluvu přednesl jeho spolupracovník. Audienci však zahájil i ukončil několika spontánními slovy. „Je velmi důležité, aby se uskutečnilo toto setkání mezi

muži a ženami, protože v dnešní době představuje nejošklivější nebezpečí genderová ideologie, která stírá rozdíly,“ poznamenal hned v úvodu papež. Jak dále zdůraznil, požádal o přezkoumání této „ošklivé“ ideologie. „Stírat rozdíly znamená stírat lidskost. Muž a žena naopak zůstávají v plodném „napětí“,“ konstatoval papež František.

Ve čtené promluvě pak Svatý otec upozornil, že existuje tendence zapomínat, že život každého člověka je povoláním. To s sebou nese riziko redukce člověka na jeho základní a materiální potřeby;

zachází se s ním, jako by neměl vůli a vědomí, ale byl jako by unášen životem jako součást většího mechanismu. „Muž a žena však byli stvořeni Bohem a jsou obrazem Stvořitele, to znamená, že v sobě nesou touhu po věčnosti a štěstí, kterou do jejich srdcí zasel sám Bůh a k jejímž naplnění byli povoláni prostřednictvím svého specifického povolání,“ zdůraznil František. Připomněl rovněž, že život žádného z nás není náhoda, ale součást plánu lásky, a my jsme pozváni, abychom vyšli ze sebe a naplnili jej, pro sebe i pro druhé.

církev.cz

Francouzští biskupové: Právo na potrat nepatří do ústavy!

Francouzská biskupská konference kritizuje schválení textu revize ústavy v Senátu, který do listiny základních práv vkládá záruku svobodného přístupu k potratům. „Na potraty, které jsou útokem na začínající život, nelze pohlížet výhradně z hlediska práv žen.“

Francouzští biskupové to uvedli v prohlášení, v němž uvádí, že se s velkým zklamáním dozvěděli o schválení textu revize ústavy v Senátu, který do listiny základních práv vkládá záruku svobodného přístupu k potratům. Francouzská biskupská konference (CECF), která se obrací zejména k ženám v tísní, které zvažují možnost uchýlit se k inter-

rupci, lituje, že v zahájené debatě nebyla zmíněna žádná podpůrná opatření pro ženy, které by si chtěly své dítě ponechat. „Vzhledem k tomu, že se objevují četné formy násilí na ženách a dětech, bylo by dobré, kdyby ústava naší země postavila ochranu žen a dětí do středu pozornosti. Francouzská biskupská konference bude dbát na ochranu rodičů, kteří se i v obtížných situacích rozhodnou ponechat si své dítě.“

Návrh, který do článku 34 francouzské ústavy vkládá svobodu na přerušování těhotenství, schválil Senát v prvním čtení a bez pozměňovacích návrhů: 267 hlasů pro, 50 proti. Zamítnut byl také pozmě-

ňovací návrh, který navrhoval opravit výraz „zaručená svoboda“ obsažený v ustanovení a odstranit z něj adjektivum „zaručená“, které někteří považovali za problematické i kvůli možným dopadům na právo nemocničního personálu. Mezi odpůrci textu jsou i někteří republikáni, podle nichž ústava není katalogem sociálních práv.

K tomu, aby byl návrh definitivně schválen, budou o něm muset hlasovat tři pětiny členů Sněmovny a Senátu, kteří se sejdou na plenárním zasedání v Kongresu v pondělí 4. března.

církev.cz

Akademie Jana Pavla II. žádá odvolání kardinála Fernándeze z funkce prefekta Dikasteria pro nauku víry

Akademie založená bývalými členy Papežské akademie pro život vyzvala k odvolání kardinála Víctora Manuela Fernándeze s tím, že „nemá nezbytné minimum vlastností potřebných k plnění role obránce víry“.

Členové Akademie Jana Pavla II. pro lidský život a rodinu v lednovém prohlášení uvedli, že na jmenování kardinála Fernándeze prefektem Dikasteria pro nauku víry hledí s „údivem a zmatením“

vzhledem k tomu, jaké „skandální knihy“ napsal.

Knihy *Uzdrav mě svými ústy: Umění líbat*, vydaná v roce 1995, a *Mystická vášeň – spiritualita a smyslnost*, která vyšla v roce 1998, ale začátkem tohoto měsíce se znovu objevila na jednom argentinském blogu, vyvolaly rozsáhlou kritiku.

Akademie uvedla, že tyto knihy „hraničí s pornografií“ a „jsou v rozporu s tradičním učením církve“.

Poznamenali také, že za pontifikátu Pia XI. vydalo dikasterium, které nyní kardinál Fernández vede, instrukci výslovně odsuzující takovouto mysticko-smyslnou literaturu.

Akademie požaduje, aby kardinála Fernándeze nahradil „kompetentní teologe věrný morálnímu učení církve“.

edwardpentin.co.uk
Přeložil Pavel Štíčka

Milí čtenáři,

rádi bychom publikovali více textů od českých autorů, kteří by reflektovali aktuální dění v církvi a ve společnosti v souvislostech a z hlediska naukového bohatství katolické církve, abychom tak doplnili mnohdy povrchní pohledy těch, kteří se označují za konzervativní, pokrokové nebo dokonce liberální. Texty nám můžete posílat na naši e-mailovou adresu redakce@rcmonitor.cz.

Zdeňka Rybová, šéfredaktorka

SLOVO KNĚZE

Ve dnech nedávno minulých nám bylo připomínáno smutné výročí zahájení „zvláštní vojenské operace“ (ZVO) ze strany Ruska vůči Ukrajině. Díky médiím všeho druhu by člověk musel být asi úplný asociál, aby toto nezaregistroval. ZVO nás a média vyléčila jednak z covidu a jednak z jakéhosi snového stavu, že žijeme a „navěky“ budeme žít v míru a blahobytu. Z tohoto bezdůvodného a nerealistického přesvědčení ty poslední snílky vytrhl nejen pan Putin, ale i naši „kormidelníci“ z Prahy, Bruselu i Washingtonu. Vždyť i náš bratr ve víře katolické, který z Brna odcestoval do Prahy, aby usedl na premiérskou sesli, nás již dva roky upozorňuje, že jsme ve válce s Ruskem.

Nejen díky němu, ale i většinovému „narativu“, který se na nás valí ze všech stran je těžké si v současné době zachovat chladnou hlavu. Ono totiž dvouleté chřestění zbraněmi, jejich distribuce a bezhlavý nákup a drnkání na struny strachu a nenávisi v sobě skrývá mnohá nebezpečí. Jedno z nich vidím v „přenesení“ války ze zákopů do míst zatím skutečnou válkou nepoznamenaných. A tak jsme svědky znovunastoleného ideologického boje, kdy ten, kdo chvíli stál (aby se s chladnou hlavou zamyslel nad tím, zda je vše takové, jak je mu předkládáno), již stojí opodál. K jakým absurditám nás to může dovést, jsme mohli vidět v době velmi nedávne na příkladu bouřících se zemědělců. Ti, co se sjeli do Prahy, byli proruští a ti, kteří spořádaně vyjeli pod vedením Agrární komory, byli nevímjací vlastně, asi proukrajínští, provládní, uvědomělí, ideologicky čistí (škrtněte si, co se nehodí). A tak mne napadá, není takhle náhodou špatné nejen válkou působit utrpení, ale i z ní finančně a politicky na základě „jediného správného narativu“ těžít?

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

Studentský Velehrad
Celostátní setkání věřících vysokoškoláků

Víra Přednášky 2024
Workshopy Koncerty

SV24

Zde jsem

Přihlas se od 11. 2. na www.studentskyvelehrad.cz 9. – 12. května 2024

f @ studentskyvelehrad

Na webu RC Monitoru si můžete v archivu vyšlých čísel přečíst Slovo kněze, které mělo vyjít v č. 4/2024. Pokud byste měli zájem, napište si o text do redakce. Rádi Vám jej poskytneme.

Náboženská svoboda je ohrožena ve třetině zemí světa

Stálý pozorovatel Svatého stolce při OSN a dalších mezinárodních organizacích v projevu na 55. zasedání Rady pro lidská práva naléhá na obnovení mezinárodního úsilí při řešení pokračujícího porušování lidských práv, včetně svobody náboženského vyznání.

V projevu na 55. zasedání Rady pro lidská práva, které začalo 26. února v Ženevě, arcibiskup Ettore Balestrero uvedl, že diskriminace a pronásledování věřících jsou na celém světě na vzestupu. citoval údaje křesťanské organizace Církev v nouzi (*Aid to the Church in Need*), které ukazují, že svoboda vyznání je porušována v téměř třetině zemí světa, což se týká přibližně 4,9 miliardy lidí.

Bývalý nuncius v Konžské demokratické republice také upozornil, že v některých západních zemích dochází k náboženské diskriminaci a cenzuře pod rouškou „tolerance a inkluze“. „Právní předpisy, jejichž původním cílem byl boj proti nenávisným projevům, jsou často využívány jako nástroj zpochybňování práva na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání, což vede k cenzuře.“

Arcibiskup Balestrero zdůraznil, že při snaze o účinnější mezinárodní spolupráci, k níž vyzval papež František při řešení současných výzev v multipolárním světě, zejména při upevnění respektu k nejzákladnějším lidským právům, musí zůstat v centru pozornosti důstojnost lidské osoby, což je základem světového míru, jak uvádí Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948.

Lidská důstojnost se musí stát vůdčí zásadou také při vývoji a využívání umělé inteligence. „Pokrok v této oblasti by měl respektovat základní lidská práva a měl by sloužit lidskému potenciálu, nikoli mu konkurovat. Vývoj v této oblasti lze považovat za úspěšný pouze tehdy, pokud budeme jednat zodpovědně a dodržovat základní lidské hodnoty. „Úcta k lidské důstojnosti vyžaduje, abychom odmítli jakékoli pokusy redukovat jedinečnost každého člověka na algoritmus nebo na soubor dat a abychom nedovolili sofistikovaným systémům autonomně rozhodovat o osudu lidí.“

Arcibiskup Balestrero dále poznamenal, že mnohé z problémů, kterým dnes čelíme, pramení z nedostatku úcty k lid-

ské důstojnosti a z neschopnosti uznat naši vzájemnou propojenost. Připomněl pokusy o zavedení tzv. nových práv, která zpochybňují posvátnost každého lidského života a nejsou vždy v souladu s tím, co je pro člověka skutečně dobré. Tato nová práva, vedou k tomu, co papež František označil za „ideologickou kolonizaci“, která podkopává lidskou důstojnost i bratrství, neboť vytváří rozdělení mezi kulturami, společnostmi a státy, místo aby podporovala jednotu a mír.

„Naše společnost musí nadále stavět na základech správného chápání bratrství a úcty k posvátnosti každého lidského života, každého muže a ženy, chudých, starých lidí, dětí, nemocných, nenarozených, nezaměstnaných i opuštěných...Světová jednota a bratrství jsou nezbytnými podmínkami k dosažení respektování lidských práv v dnešním světě. Pokud si neuvědomíme, že jsme mezi sebou vzájemně propojeni, budeme trpět všichni,“ uzavřel vatikánský pozorovatel.

cirkev.cz

Rada kardinálů se na svém zasedání zabývala „rolí žen“ v církvi

Řím – Papež a jeho poradní sbor se snaží přijít na to, jak by mohl být realizován diakonát žen, říká teoložka Linda Pocheřová. Na zasedání Rady kardinálů zazněly zkušenosti z anglikánské církve.

Italská teoložka a řeholnice Linda Pocheřová potvrdila, že papež František je nakloněn diakonátu žen. Jak uvedl španělský webový portál *Religion Digital*, papež je podle této salesiánské sestry Dona Boska, která v Římě vyučuje christologii a mariologii, „velmi nakloněn ženskému diakonátu“. Vatikán se v současné době snaží přijít na to, jakým způsobem lze ženský diakonát uvést do praxe.

Na žádost papeže Františka uspořádala italská teoložka na posledním zasedání Rady kardinálů (které se konalo od

5. do 7. února) diskusi o úloze žen. Jednou z účastnic byla anglikánská biskupka Jo Bailey Wellsová, která byla pozvána, aby představila zkušenosti anglikánské církve se svěcením žen. Setkání se kromě jiného zaměřilo na „možnou službu žen v katolické církvi“, ale také na „to, co je v církvi již možné“.

Rozšíření pravomocí na všechny pokřtěné osoby

Biskupka kardinálům a papeži popsala, jak anglikánská církev dospěla k rozhodnutí umožnit svěcení žen a jak se v důsledku toho změnil život církve. Pocheřová, která se účastnila již předchozího prosincového zasedání Rady kardinálů, vysvětlila, že hlava církve chtěla přehod-

notit a reorganizovat vztah mezi svátostným kněžstvím a všeobecným kněžstvím všech věřících „tím, že rozšíří některé pravomoci, které byly donedávna vyhrazeny biskupům, kněžím a řeholníkům, na všechny pokřtěné“.

Rada kardinálů, známá také jako K9, je poradním orgánem papeže Františka. Tvoří ji skupina devíti kardinálů, kteří zastupují církev na různých kontinentech. František radu zřídil šest měsíců po svém nástupu do úřadu v roce 2013. Kardinál Reinhard Marx z Mnichova byl členem Rady kardinálů v letech 2013–2023.

katholisch.de

JESTLIŽE PŠENIČNÉ ZRNO PADNE DO ZEMĚ A ZEMŘE, PŘINESE HOJNÝ UŽITEK

17. března 2024 – 5. neděle postní – Jan 12,20–33

Augustin

Židé ho chtějí zabít a pohané ho vidí. Byli však i Židé, kteří volali: „Blahoslavený, který přichází v menším od Pána“. Jedni z obřízky, druzí z neobřízky, jako dvě stěny přicházející z různých stran polibkem pokoje, se sblíží v jediné víře Kristově.

Poslouchejme tedy hlas úhelného kamene: *Ježíš jim odpověděl: Vždyť přišla hodina, aby byl Syn člověka oslaven. Podle některých se snad oslaveným nazval proto, že ho pohané chtěli vidět. Není tomu tak, ale viděl, že po jeho umučení a vzkříšení pohané ve všech národech uvěří. A tak při této příležitosti, když ho tito pohané chtěli vidět, hlásá budoucí plnost pohanů a slibuje, že již přišla hodina jeho oslavení v nebi, po níž měli pohané podle výroku uvěřit: *Bůh, buď vyvýšen nad nebesa a tvá sláva ať je nad celou zemí* (Ž 57,6). Před nanebevstoupením ve slávě však mělo přijít ponížení v podobě utrpení; proto dodal: *Amen, amen, pravím vám: Nepadne-li pšeničné zrno do země a neodumře, zůstane samo. Jestliže však zemře, přinese velkou úrodu. Sám sebe nazval zrnem, které mělo odumřít kvůli nevíře Židů a rozmnožit se díky víře národů.**

Dávejte si však pozor, aby vás nenapadlo přát si být ztracen, jako byste to chápali tak, že máte nenávidět svůj život na tomto světě. Neboť někteří bezbožní a zvrácení vrazi se pak vydávají plamenům, dusí se vodou, třesou se při pádu a hynou. Tomu Kristus neučil, ano když ho ďábel pokoušel, aby se svrhl, odpověděl: „Odejdi, satane!“ A tak se stalo. Když tedy při soudu dojde k tomu, že je uložena podmínka buď jednat proti Božimu příkazu, nebo odejít z tohoto života, přičemž smrt vykoná pronásledovatel, pak bys měl nenávidět svůj život na tomto světě, abys ho zachránil pro život věčný.

Konečně ať člověk, který chce následovat, naslouchá hodině, v níž má ná-

Jan van Eyck: Gentský oltář (1432)

sledovat. Možná nastala strašná hodina: nabízí se volba konat nepravost, nebo podstoupit utrpení. Slabá duše je rozrušena; poslouchejte tedy, co dodává: Co mám říci?

Jan Zlatoústý

Řeči je příliš nepřesvědčily, a tak používá zkušenost, že obilí přináší větší úrodu, když zahyne. Stane-li se to u semene, tím spíše u mne. Už poslal učedníky k pohanům a vidí, že pohané spějí k víře, a tak ukazuje, že je čas, aby přišel na kříž. Neposlal je totiž k pohanům dříve, než Židé spáchali zločin, tedy než ho ukřižovali. Předvídal však, že učedníci budou jeho smrti zarmoucení, a proto ještě říká: *Nebudete-li trpělivě snášet nejen mou smrt, ale nezemřete-li ani vy sami, nic nezískáte.* To znamenají následující slova: *Kdo miluje svůj život, ztratí ho.*

Jeho život na tomto světě milují ti, kdo plní své nepatřičné touhy, a nenávidí ti, kdo nepodléhají svým škodlivým touhám. A neřekl: „ten, kdo mu nepodléhá“, ale „ten, kdo ho nenávidí“. Když někoho

nenávidíme, nemůžeme ani slyšet jeho hlas a nechceme ani vidět jeho tvář. Stejně tak to dělá i duše. Když nás nutí dělat něco, co se Bohu nelíbí, musíme se od toho rázně odvrátit.

Příjemný je tento život těm, kdo jsou k němu připoutáni. Kdo však vzhlíží k nebi a vidí, co je tam dobrého, rychle pohrdne tímto životem. Kdo objeví to lepší, pohrdne tím horším. *Kdo mi slouží, ať mě následuje.* To znamená, aby mě napodoboval. To mluví jak o smrti, tak o následování skrze skutky. Kdo totiž slouží, musí následovat toho, komu slouží.

Teofylakt

Bylo velmi těžké slyšet, že člověk musí nenávidět svůj život. Proto je útěchou, když dodává: „na tomto světě“, a tak uvádí jen určitý čas. Nekáže nenávidět život navždy a zmiňuje se o zisku, když říká: „šetřete si ho pro život věčný“.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

NIKDY JSEM SI NEMYSLIL, ŽE BUDEME OBHAJOVAT ÚPLNÉ ZÁKLADY

Rozhovor s novým olomouckým arcibiskupem Josefem Nuzíkem

Těšíte se ze svého zvolení? Je to jistě zasloužená velká důvěra Svatého otce, papeže Františka, zvláště po relativně dlouhém hledání obsazení arcibiskupského stolce. První volba, řeklo by se skoro jaksi přirozeně, padla na Vás, otče biskupe, ale čekalo se zřejmě na vývoj některých okolností. Je to bezesporu náročná služba. Jak to vidíte Vy sám?

Na každém jmenování nového diecézního biskupa mě těší to, že se tak ukončuje provizorní období správy diecéze, které je přechodné a nikdo ho nemá rád – jak kněží, tak věřící nebo další instituce. Ale i toto období je důležité, pro diecézi i pro vatikánské úřady, které proces hledání biskupa musejí uzavřít. To, že volba padla na mě, není samozřejmé. Na jednu stranu diecézi a kněze trochu znám, na druhou stranu diecéze zná i mne a tím také moje klady a zápory. Na takové rozhodování nebývá příliš času, až poté se postupně objevuje a vynořuje tíha přijaté služby. Ale jdu do této služby s chutí a zároveň s důvěrou v Boží pomoci a modlitvami kněží i věřících.

Byl jste dlouhá léta zakotven v uherskohradištské oblasti, pocházíte ze Strání, z mnohočetné rodiny. Dlouhé roky jste také předsedal Radě rodiny pro ČBK a jak vím, byla tam řada krásných, ale i některých složitých témat, jak už to u tématu rodina dnes ve společnosti je. Sám pocházíte z 11 sourozenců, rodina byla zázemí, jistota, radost. Ale v rámci úkolu apoštolátu rodiny je zřejmě jasné, že je tam mnoho výzev a problémů. Jak na to nahlížíte?

Léta, která jsem prožil s rodiči, svými 6 sestrami a 4 bratry, mně daly velký

Foto: © Langer Pavel / Člověk a Víra

základ do života. Vnímám rodinu jako nenahraditelné místo pro život, kam se člověk může vracet, ale vím, že bohužel nemá každý tento dar. Z toho asi pramení mnohé potíže při vytváření harmonické rodiny a vztahů. Na mé službě biskupa delegáta pro rodiny mě těší, kolik je prostředků, které se snaží církve rodinám nabízet k růstu, ale i k řešení toho, co je v rodinách bolestné. Hájit v atmosféře naší společnosti krásu rodiny a zápasit o její zachování je těžké. Nikdy jsem si nemyslel, že budeme obhajovat úplné základy. Když odhlédneme od mediálního obrazu rodiny, který ovlivňují mnohé zájmy, tak pořád lidé touží po stabilní rodině a pevných vztazích, ať jsou věřící nebo nevěřící. Na tuto hodnotu a krásu můžeme všichni poukazovat.

Jak vypadal dosud Váš běžný den a jaké změny Váš rozvrh čekají?

Základem každého mého dne je modlitba a potřeba duchovního prostoru, který

mám rozdělen na větší ranní úsek a pak večerní druhou část. Je to podobné jako u jiných, kteří řídí podnik: porady, přijímání spolupracovníků laiků i kněží, ale také hostů. Přináší to starosti, ale i nečekaná setkání a povzbuzení. Čeká mě doplnění a nové nastavení týmu nejbližších spolupracovníků. Pak také jmenování kněžské a pastorační rady, kterému bude předcházet volba některých členů, a také různé diskuze o potřebách a představách pastorační vize.

Vím, že máte rád přírodu a procházky v přírodě. Využíváte je pro rozmluvu s Bohem a také naslouchání jeho slovu. Již jste s ním o věci svého zvolení a nastávající služby hovořil? Bylo něco, o co jste zvláště prosil a zač zvláště děkoval?

Bůh je pro každého kněze i biskupa takovým prvním a největším přítelem, s nímž někdy probírá své záležitosti a jindy při-

Foto: © Langer Pavel / Člověk a Víra

chází jakoby sama Boží vnuknutí a myšlenky, které Bůh nabízí. Určitě jsem probíral s Pánem samotné přijetí jmenování, ale také den oznámení, inaugurace a ta první potřebná rozhodnutí spojená s přípravou a začátkem služby. A děkuji mu za pomoc a každý malý krok, který se podaří na nové cestě.

Cítíte podporu svých diecézánů a také spolupracovníků? Jako všude, zajistíte i na olomouckém arcibiskupství již jako administrátor jste musel řešit otázky ekonomické, personální, starosti každého dne. Máte na nejbližší čas nějaký konkrétní plán?

Tým tvořený jednotlivými vedoucími odborů, úseků a oddělení včetně mého sekretariátu jsou páteří arcibiskupství. Pravou rukou každého diecézního biskupa je generální vikář, toho jsem už oslovil a věřím, že spolu s ním a s pomocným biskupem mně pomohou nést tíhu a radosti služby. Další menší úpravy a změny jistě přijdou a ukáže je čas a služba.

Váš předchůdce, nyní pražský arcibiskup Jan Graubner, se zpočátku často vyjadřoval v tom smyslu, že zajistíte jsou nějaké rozdíly

mezi tzv. moravskou a českou církevní obcí. Sám to vnímáte jak?

Rozdíly mezi českou a moravskou církevní provincií jsou. Nejsou to ovšem rozdíly, které působí konkurenci, ale vzájemně se ovlivňujeme. Čeští biskupové rádi přijedou na Moravu, kde máme ještě větší počet věřících a jak říkají, povzbudí je to. Já se zase v Čechách povzbudím vírou, která není podporovaná tolik tradicí, ale je tvořena více jednotlivci, kteří musí spolupracovat a těší se i z malých věcí.

Biskup je vždy první, kdo je zodpovědný před Pánem za svěšené duše a není to vždy lehké pomýšlení, jde o mimořádnou zodpovědnost.

V čem vidíte naději na to, aby věřící v naší zemi „vyrovnávali Pánu cesty“ a nebáli se jít za ním? Jak povzbudit věřící katolické církve k oběti, zápalu pro misijní apoštolát, pro udržení rodiny?

Máte pravdu, že zodpovědnost biskupa je veliká a nedalo by se vůbec ani pomyslet na její přijetí bez Boží podpory a milosrdenství. Častokrát mně někdo připomene, za co všechno jsem zodpovědný, v takové chvíli se lidsky cítím bídne. A vím, že je to záležitost Božího působení,

když nezapálí srdce člověka Bůh, lidské výzvy jsou jen zvuky slov. Myslím, že jsme přesyceni lidskými slovy. Řešení vidím v modlitbě, v prosbě za Boží doteky v srdcích lidí. Když budou ve farnostech malé buňky věřících, kteří žijí modlitbou, eucharistií a drobnými oběťmi, Kristovo slovo o světlo a soli bude platit kolem nás. Nebude to velká vlna, změna, ale spíše významné svícny, které budou osvětlovat tmou světa.

Ozvaly se také kritické hlasy k Vaší volbě, nechala bych je stranou, ale přeci jen se nabízí to klišé jakéhosi dělení církve na progresivistickou a konzervativní. Měl jste možnost toto zaregistrovat?

Nepatřím k lidem, kteří sledují, co všechno se o mě píše a říká. Ale je to přirozené, že nesedím typově všem a nic zvláštního ode mě někteří věřící v církvi nečekají. Největší změny nejsou však ty, které vymyslí a prosadí v církvi nebo i ve světě lidé, ale Bůh, který je Pánem vesmíru a řídí systémy i lidi.

Otče biskupe, zač byste rád, aby se čtenáři Monitoru zvláště nyní modlili?

Abychom v našem světě i v církvi, v nichž je tolik věcí mimo zdravý střed, nebyli zaměřeni na tyto přešlapy, ale vnímali co všechno Bůh i v této situaci skrze lidi dobré vůle a srdce koná. Jak to říká duchovní moudrost: Bůh stále i ve 21. století píše rovně po křivých řádcích.

Za rozhovor děkuje Zdeňka Rybová

*Mons. Josef Nuzík
arcibiskup olomoucký a metropolita moravský*

K AKTUÁLNÍMU TÉMATU: ISTANBULSKÁ ÚMLUVA NEPROŠLA

K překvapení mnohých Senát Parlamentu České republiky neschválil tzv. Istanbulskou úmluvu, a to přes obrovskou přesilu v mainstreamových médiích, která po hlasování v Senátu neskrývala velké zklamání.

V komentářích došlo na běžné útoky proti konzervativcům, kteří údajně nechtějí, aby se omezilo násilí na ženách, vracejí nás do středověku a nahrávají Putinovi. Pochopitelně se objevila oblíbená figura, totiž že konzervativci chtějí, aby ženy „stály u plotny a rodily děti“. Ti, kdo používají tohoto obrazu, by už mohli upgradovat. Dnešní ženy většinou nestojí u plotny, ale u elektrického nebo plynového sporáku (kdo z vás, dámy, má ještě doma plotnu?). A to rození dětí... to my muži fakt nezvládneme.

Co se mi na Istanbulské úmluvě nelíbilo. Proč jsem byl proti?

Bylo mnohokrát řečeno, že násilí na ženách (i na mužích) lze stíhat i v rámci u nás platné legislativy. Násilí v rodině je jistě odporné, ať má jakoukoli podobu, mělo by se stíhat, nemělo by se zlehčovat, a s jeho oběťmi je třeba zacházet s maximální citlivostí, aby jim nevznikala další traumata při policejním vyšetřování, případně soudním řízení.

V této věci se tedy s příznivci Istanbulské úmluvy shodujeme. V čem je tedy problém?

V článku 12 IÚ čteme: Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k prosazování změn sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů za účelem vymýcení předsudků, obyčejů, tradic a veškerých dalších zvyklostí, které jsou založené na myšlence méněcennosti žen nebo stereotypním pojmání rolí žen a mužů.

A nyní paragraf z článku 14: Smluvní strany učiní tam, kde je to vhodné, nezbytné kroky k využívání výukového materiálu o otázkách jako je rovnost mezi ženami a muži, genderové role bez stereotypů, vzájemná úcta, nenásilné ře-

Foto: freepik

šení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově podmíněné násilí na ženách a právo na osobní integritu, který by byl přizpůsoben měnící se úrovni vnímání žáků a zahrnut do formálních školních osnov na všech úrovních vzdělávacího systému.

Největší problém ale mám s článkem 66, který začíná takto: Expertní skupina pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí (dále jen „GREVIO“) dohlíží na provádění této úmluvy smluvními stranami.

Mám tedy námitky proti užití slova stereotyp. Není mi známo, že by byl v nějakých právnických textech definován. Považuji za nešťastné, když se do (jakékoli) legislativy zavádějí právnicky nedefinované pojmy, pod které se dá „schovat“ všechno možné a které je možné libovolně natahovat. Z celé IÚ i z jejích zastánců mám pocit, že jim jde o zpo-

chybnění a oslabení tradiční rodiny, (kteřá je „skvělým“ kandidátem na označení stereotyp). Jak rozumíte výrazu „genderové role bez stereotypů“, které mají státy, jež IÚ přijaly, aktivně prosazovat? Jsem pro to, aby co nejvíce dětí mohlo vyrůstat v intaktních biologických rodinách – je to nežádoucí stereotyp?

A už vůbec se mi nelíbí zřízení orgánu GREVIO, což má zřejmě být jakási genderová policie, která bude moci zasahovat do praxe i legislativy signatářských států.

Víte co? Nechme rodinnou politiku na jednotlivých státech. Jsou oblasti, v nichž Evropa jednotu potřebuje – tato oblast to ale rozhodně není.

Celý název IÚ zní: Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Na poslední celostátní

konferenci KDU se jeden z přítomných vyslovil pro to, aby se KDU touto úmluvou vůbec nezabývala. Prý aby neztratila voliče. Když jsem ho o přestávce vyhledal a dal se s ním do řeči, řekl, že přece nelze být proti dokumentu, který má takovýto název. Svatá prostoto! Nevím, zda někdy četl Orwellův román *1984*. V této velmoci bylo ministerstvo míru, které se zabývalo válkou, a ministerstvo pravdy, které se zabývalo propagací lží. Krásným dokumentem byla v Sovětském svazu Stalinova ústava z roku 1936, která „zaručovala“ tolik krásných věcí... Leč realita byla zcela jiná.

Každý nový právní dokument je třeba pečlivě zkoumat. Nejen, co přináší explicitně, ale i jaké budou jeho dopady.

Ačkoli progresivisté rádi mluví o „hysterii“ konzervativců, jsou to oni, kdo na nepřijetí reagovali dosti hystericky.

Pokusil jsem se zjistit, zda se situace v zemích, které IÚ přijaly, nějak výrazně změnila. Brzy jsem ale zjistil, že to zjistit nelze, a to ze dvou hlavních důvodů. Prvním je ten, že zákony v jednotlivých

zemích se různí a zejména různě definují, co to vlastně je znásilnění. Tyto zákony se navíc během posledních let v některých zemích (ostatně v minulých týdnech i u nás) změnily a těžko tedy srovnávat jednotlivé státy.

Druhý důvod je patrně ještě významnější. V řadě zemích (zejména ve Skandinávii a ve Spojeném království) se do statistik promítl příliv migrantů, takže se v naprosté většině z nich situace zhoršila.

Spolehlivé údaje jsem našel za rok 2020. Uvádím počty znásilnění na 100 000 obyvatel:

Německo 49, Francie 87, Norsko 143, Spojené království 257, Dánsko 92, Švédsko 205, Česká republika 14, Slovensko 11, Polsko 8, Maďarsko 5, Bulharsko 8.

Je mi jasné, že z těchto čísel nelze dělat jakékoli závěry. Radím počkat pár let, až si nové zákony a nová demografie „sednou“, a pak uvidíme, zda jsou lidé žijící bez těch našich hrozných stereotypů opravdu šťastnější a spokojenější.

Na závěr

Peníze nerozhodují všechno. Na

boj za přijetí IÚ bylo vynaloženo 119 846 836 Kč (z velké části z „Norských fondů“, ale i od Úřadu vlády). Za Alianci pro rodinu nemám data za rok 2023, ale lze předpokládat, že budou podobná jako v letech předchozích. Tehdy činila aktiva 4 813 000 Kč, pasiva 6 974 000 Kč. Na příspěvcích bylo vybráno 4 778 000 Kč. Někdy zkrátka David porazí Goliáše. Ale bylo to „vo fous“.

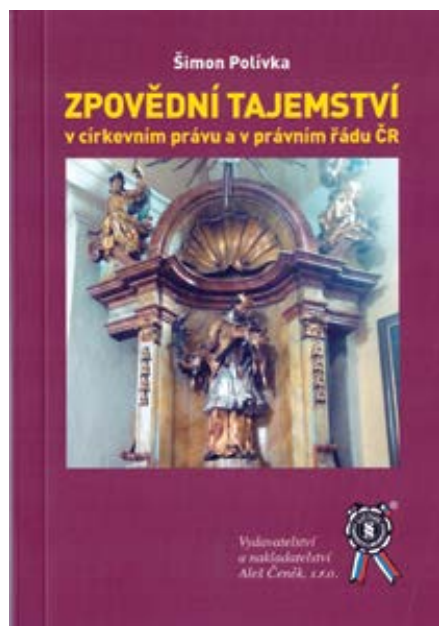
Očekávám, že po příštích senátních volbách se bude tento střet opakovat.

*Dan Drápal
Křesťan dnes*

*Dan Drápal
publicista*

Z nabídky Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk

Polívka Šimon: Zpovědní tajemství v církevním právu a v právním řádu ČR

Publikace se věnuje všem aspektům souvisejícím se zpovědním tajemstvím.

Na úvodní část pojednávající o historickém vývoji, navazuje přehled základních skutečností, kterými jsou vznik, rozsah, subjekt a předmět zpovědního tajemství.

Další část tvoří komentář k ustanovením církevního práva s uvedením mnohých praktických příkladů. Následuje rozbor ustanovení v českém a slovenském právním řádu spolu se stručným přehledem právní ochrany zpovědního tajemství v některých dalších zemích.

V závěru kniha řeší aktuální otázky především v souvislosti se závažnějšími trestnými činy. Dodatek ke knize tvoří přehled mučedníků zpovědního tajemství.

266 s., cena 320 Kč

tel.: 739 277 277; on-line knihkupectví: www.alescenek.cz, objednavky@alescenek.cz

MILOVAT TY, KDO S NÁMI NESOUHLASÍ

Jednou z největších zkoušek lásky procházíme, když musíme jednat s lidmi, kteří s námi nesouhlasí, protože se tím prověřuje nejen naše víra, ale i naše chápání toho, jak se na tyto situace vztahují blahoslavenství, Desatero a skutky milosrdenství. Jedné ze situací, která je pro mnohé obzvláště nepříjemná, jsme vystaveni tehdy, když s námi děti, manželský partner nebo rodiče nesouhlasí v základních principech víry. Například děti, které odmítají chodit do kostela nebo uzavřít svátostné manželství, nám mohou působit velké trápení. Dobří rodiče kvůli tomu často mívají silné pocity viny, možná dokonce sami sebe obviňují. Může tomu tak být v případě, že své děti nevychovali ve víře, jak to vyžaduje čtvrté přikázání, ale to nebývá častý problém.

Hlavním problémem je to, že rodiče nejednají se svými dospělými dětmi s úctou, která náleží ostatním dospělým, což je také zahrnuto ve čtvrtém přikázání. Jakmile dítě dosáhne dospělosti (kolem osmnácti let z hlediska rozumových schopností a životních zkušeností), bude nyní dospělé dítě zodpovědné za svá vlastní rozhodnutí a mělo by mít možnost činit je svobodně, bez zbytečného nátlaku ze strany rodičů, aby se přizpůsobilo jejich víře. Ačkoli mnozí rodiče pocítují intenzivní vinu, když jejich děti přestanou praktikovat víru, tento pocit není na místě, pokud je víře učili a žili ji.

Pokud totiž naše děti nemilují Boha z vlastní vůle, nemohou být spaseny. Je nutné, aby na vlastní kůži zakusily Boží lásku a rozhodly se chovat s křesťanskou láskou k Bohu a k bližním, protože druhého člověka nelze k lásce přinutit, jelikož láska musí být nesobecká, aby byla spasitelná. Namísto obav o jejich duše bychom se měli modlit a důvěřovat, že Bůh k nim bude i nadále promlouvat, a to i v okamžiku smrti, a že chce, abychom se setkali v ráji.

Neshody s jinými dospělými, ať už se jedná o blízké členy rodiny, či nikoli, bychom měli řešit se vzájemným respektem

Foto: © Dominik Novak / Člověk a Víra

a porozuměním. To je aplikací sedmého blahoslavenství, které nás vyzývá, abychom byli tvůrci pokoje (Mt 5,9). Obě strany by měly být otevřené a snažit se pochopit, proč ten druhý zaujal stanovisko, které zaujal, a co je v sázce, když na tomto stanovisku bude i nadále trvat. V některých případech může jeden člověk dojít k závěru, že argumentace druhého je lepší než jeho vlastní, a změnit názor.

To je optimální výsledek, ale neměli bychom jej ani očekávat, ani být smutní, pokud se nám ho nepodaří dosáhnout. V mnoha případech se postoje utvářejí na základě předchozích životních zkušeností, které má jen jeden z vás, a jsou pochopitelné pouze z tohoto úhlu pohledu. Některé věci jsou otázkou vkusu a zkušeností a neexistuje jednoznačně správná nebo špatná reakce na ně, což může být někdy nepříjemné. Nikdo by neměl být nucen dělat něco, co se mu nelíbí, a milující lidé snesou nepříjemnosti, aby si vzájemně vyšli vstříc.

Je také pravda, že při diskusi o dané věci se může ukázat, že rozhodnutí má pro jednu stranu mnohem závažnější důsledky než pro druhou. Přestože rozhod-

nutí, která se týkají obou stran, by měla být přijímána společně, mělo by řešení odrážet obecné dobro, vyvažovat potřeby a přání obou stran a zároveň žádnou z nich nevyužívat. V případech, kdy obecné dobro zůstává nejasné, zahrnuje láskyplné jednání ústupek druhé straně, zejména pokud neexistuje způsob, jak patovou situaci urovnat. Nakonec jsme povoláni trpělivě snášet křivdy, což je duchovní dílo milosrdenství.

Nejhorší a nejméně produktivní způsob, jak vyřešit spor, je předpokládat, že máte pravdu, a ignorovat odlišný názor. V závislosti na dynamice sporu to má velmi rozdílné důsledky. Pokud je váš názor menšinový, ocitnete se v izolaci od ostatních, bez možnosti ostatní přesvědčit. Pokud je váš názor většinový, ať už je nakonec správný, nebo ne, způsobujete nesouhlasícím trápení a pravděpodobně utužujete jejich hněv vůči vám, což je protikladem lásky.

Ještě škodlivější je moderní taktika trestat nesouhlasné názory ekonomickým bojkotem. To je třeba oddělit od odmítání spolupráce se zlem, které je nejen legitimní, ale i vyžadovaným morálním jednáním. Rozdíl je v záměru. Pokud ně-

Foto: Dominik Novak / Člověk a Víra

kdo bojkotuje podnik s cílem způsobit majitelům a zaměstnavatelům utrpení, je to zlo, porušení třetího blahoslavenství, které nás vyzývá, abychom byli mírní a nikomu nevnucovali své názory. To je něco zcela jiného než odmítat obchodovat s lidmi, jejichž jednání způsobí utrpení, ve prospěch společnosti, která se takovému zlu vyhýbá. To je správné a zaslouží si chválu. Může se za tím však skrývat fanatismus a nikdy není v pořádku způsobit společenskou izolaci nebo ekonomickou zkázu z fanatismu a trestat druhého člověka ne za zlo, které spáchal, ale proto, že se od nás nějakým způsobem liší. Tím bychom popírali, že každý člověk je individualita, kterou Bůh stvořil dokonale a jedinečně pro její konkrétní roli v Božím plánu.

Papež svatý Jan Pavel II. ve *Veritatis Splendor* vysvětlil, že při hodnocení skutků musí být předmět skutku (to, co člověk dělá) dobrý, aby byl skutek dobrý. Aby byl skutek dobrý, musí být dobrý i úmysl skutku (proč je činěn). Špatný skutek však nikdy nelze ospravedlnit dobrým úmyslem. Okolnosti, včetně výsledku jednání, nemohou změnit jednání z dobrého na špatné nebo ze špatného na dobré, ale mohou zmírnit nebo zvýšit odpovědnost za jednání. Kromě toho má jednání často nežádoucí vedlejší účinky,

kteří nejsou součástí morálního kalkulu (princip dvojího účinku).

Tento hodnotící proces (KKC, 1750–1761), jehož počátky sahají až ke svatému Tomáši Akvinskému ve třináctém století, můžeme použít k hodnocení skutků, které konáme, když s námi lidé nesouhlasí. Přijmete opatření, že nebudete obchodovat s osobou, se kterou nesouhlasíme. Jedná se o morálně neutrální čin, protože ve své podstatě není nic špatného na tom, když obchodujeme s tím, koho máme rádi. Záleží však na motivaci. Pokud jste motivováni dobrým úmyslem, například vyhnout se spolupráci se zlem, je jednání spočívající v bojkotu podniku oprávněné. Na druhou stranu, pokud je vaše motivace špatná – například chcete někoho donutit k jednání, které považuje za nespravedlivé, nebo pokud někomu škodí, pak je taková akce nespravedlivá.

Je třeba poznamenat, že teorie jednání je určena spíše k hodnocení vlastního jednání než jednání jiné osoby. Důvodem je obtížnost hodnocení záměrů a motivací druhého člověka. Když s námi lidé nesouhlasí, můžeme příliš rychle předpokládat, že za jejich jednáním stojí špatné úmysly. Místo toho bychom se měli řídit Kristovým příkladem.

V první řadě bychom měli druhým dát za pravdu, pokud jde o jejich úmy-

sly, a důvěřovat Bohu, že použije milosrdenství a spravedlnost podle potřeby. „Nesuďte, abyste nebyli souzeni“ (Mt 7,1). Zároveň bychom se měli řídit svým svědomím a nespouličit se zlem a předpokládat, že ostatní dělají totéž. Nikdy bychom neměli druhé nutit, aby jednali proti svému svědomí, i když si myslíme, že se mýlí (KKC, 1782). Měli bychom však posuzovat své vlastní jednání, a pokud máme pocit, že jsme se zachovali nespravedlivě, měli bychom to podle potřeby napravit (KKC, 1781). Tímto způsobem projevujeme lásku k druhým, dokonce i k těm, s nimiž ostře nesouhlasíme, vždy na ně hledíme v pozitivním světle a děláme to, co je nejlepší pro jejich duše.

Jakmile je nějaký skutek vykonán, musíme jít dál. V návaznosti na tělesné skutky milosrdenství musíme odpouštět všechna zranění a trpělivě snášet křivdy (KKC 2447). Pokud nám nějaký skutek způsobí utrpení, musíme svého bližního milovat natolik, abychom mu dali najevo, jakou škodu způsobil, a věřit, že se jeho svědomí zapojí a přiměje ho k pokání (Mt 5,43–48). I v tomto případě bychom měli být milosrdní a neusilovat o pomstu (Mt 5,38–42). Mělo by nám stačit, když útlak přestane. Je špatné přát někomu újmu, dokonce i utlačovateli (KKC 2262).

Křesťanská láska – láska k druhým kvůli Bohu, je nebeskou měnou a šíření a prohlubování naší lásky nás pevněji poutá k Bohu, což vede k radosti.

*Paul Chaloux
Catholic Exchange
Přeložil Pavel Štíčka*

*Paul Chaloux, PhD.
morální teolog a katecheta*

NĚCO VĚTŠÍHO: UMĚNÍ PODVOLIT SE

Když sedím v tichu modlitby, mé srdce naplňuje hluboká pravda, která mi obrátila svět naruby.

Podvolit se

Toto nenápadné, ale mocné slovo změnilo mé chápání víry a můj vztah s Bohem.

Během let, co se starám o svoji dceru se speciálními potřebami, z úst našich lékařů a terapeutů často zaznívalo: „Nevyhýbejte se těžkostem, přijímejte je.“ Ta slova jsem nesnášela, protože jsem věděla, že jsou předzvěstí strastiplného úsilí a nepohodlí. V této roli služby jsem se vzdala veškeré vlády a učím se své dceři bezpodmínečně projevovat lásku, bez ohledu na svou náladu.

Můj odpor postupně opadal a tváří v tvář náročným výzvám jsem nacházela radost, zatímco jsem se opakovaně vzdávala své touhy mít situaci pod kontrolou. Ulehčilo se mi to? Ne tak docela, ale stalo se to důvěrně známou součástí života.

Čím víc jsem si zvykla slyšet Boží

Foto: Jan Hudac / Člověk a Víra

hlas a poznávat jeho slovo, tím snadnější pro mě bylo podvolit se. V dnešním moderním životě je snadné si myslet, že máme všechno pod kontrolou, ale ve skutečnosti je toho tolik mimo náš dosah. Podvolit se v duchovním smyslu neznamená porážku; znamená to uznat, že opravdový pokoj a vedení pocházejí od Boha, ne z našeho vlastního úsilí.

Během let jsem se naučila, že podvolit se Bohu neznamená vzdát se života; znamená to plně ho přijmout, ale s otevřenými rukama. Obnáší to víru, že týž Bůh, který šeptem povolal hvězdy v bytí, do života každého z nás vnáší jedinečný záměr a poslání. Je to cesta, kdy se vzdáváme své iluze vlády a necháváme Boha, aby nás vedl, formoval a používal náš život pro jeho větší slávu.

Je to cesta, kdy se vzdáváme své iluze vlády a necháváme Boha, aby nás vedl, formoval a používal náš život pro jeho větší slávu.

Tato opakovaná kapitulace mě proměňuje. Přivádí mě blíž k Bohu, prohlubuje mou víru a dává mi pokoj, který převyšuje každé poznání. Když se podvolím, nacházím v tom sílu, nikoli slabost; svobodu, ne omezení. Zjistila jsem, že když nelpím na svém, pevněji než kdy jindy mě drží Ten, který nás nejvíc miluje. Často čerpám sílu z verše Iz 46,4, který nám připomíná, že podvolit se není porážka, nýbrž projev víry a přijetí životních těžkostí. Ochota podvolit se přináší zranitelnost a vzbuzuje obavy, vyžaduje důvěru a praxi.

Často hledáme nějaký návod, jak se podvolit, a chceme záruku, že všechno bude v pořádku. Prosíme Ježíše, aby „převzal kormidlo“, a přitom si neuvědomujeme, že jsme ho ve skutečnosti nikdy nedrželi.

Naučila jsem se, že nic neřídím – všechno je v Božích rukou. Na své cestě kapitulace prožívám chvíle odporu, kdy se nakonec celá vyčerpaná a vystrašená zhrouťím do Boží náruče a uslyším

jeho utěšující slova: „Jsem tady, zachytil jsem tě.“ Když se podvolím, nacházím svobodu otevřeně vyjádřit svou bolest a utrpení. Občas se vkrádají pochybnosti, a tehdy si vybavím slova z Mk 9,20–23 a připomínám si, že nám víra umožňuje postavit se zkouškám s vědomím, že slouží nějakému vyššímu cíli.

Povzbuzuji vás, abyste tento krásný akt kapitulace prozkoumali. Otevřete své srdce pro Boží plán, v důvěře, že jeho cesty jsou vyšší než naše. Vzdejte se svých obav, svých plánů i snů a dívejte se, jak je dokáže proměnit v něco mnohem skvělejšího, než jsme si kdy dokázali představit.

Nepřestávám žasnout nad tím, jak něžně Bůh mění moje nasměrování a povzbuzuje mě, abych prostě pustila otěže a řízení přenechala jemu. Je něco, čeho se pevně držíte a co můžete propustit do jeho láskyplných rukou? Přijmete pokoj a proměnu, které kapitulace může přinést, když nás přitáhne blíž k Bohu a k jeho plánu pro náš život.

Způsobí to zásadní změnu. Moc se mi líbí tato modlitba odevzdání:

Vezmi si, Pane, a přijmi celou mou svobodu, mou paměť, můj rozum a mou vůli, všechno, co mám a co vlastním. Od tebe jsem to přijal a tobě to vrátím, nalož s tím zcela podle své vůle. Dej mi jen svou milost a lásku, o to prosím a víc nežádám. Amen.

Sv. Ignác z Loyoly

Mary Lenaburg
SpiritualDirection.com
Přeložila Alena Švecová

Mary Lenaburg
publicistka

KŘESŤAN A KULTURNÍ VÁLKY

Mají se křesťané angažovat v současných kulturních válkách?

Určitý segment křesťanů je toho názoru, že nikoli. Jakákoli politická či společenská angažovanost je podle nich nepatřičným zaplétáním se do záležitostí tohoto světa (viz 2Tm 2,4). Svět ve zlém leží a opravit ho nelze.

Na opačném pólu jsou lidé, kteří akceptují nejrůznější výstřelky intelektuální módy, pro něž někteří lidé na Západě razí termín *luxury beliefs*, tedy „luxusní názory“. K nim patří genderová ideologie, multikulturalismus, dekonstrukce víry apod. Jsou to názory těch, kdo si to mohou dovolit, protože žijí v rozvinutých zemích; objevují se jen v rámci západního diskurzu. (Pikantní je, že multikulturalismus se vyskytuje jen v jediné kultuře, tedy žádné multi-.) A tak jsou křesťané, kteří se domnívají, že by měli být „pokrokoví“, a téměř všechny takové výstřelky přijímají.

A pak jsou zde nejrůznější odstíny středu. V tomto středu jsou mj. křesťané, kteří soudí, že my máme žít podle vlastních (křesťanských) pravidel, ale neměli bychom je ostatním „vnucovat“. (Rozumně: Dávat zřetelně najevo, že věříme něčemu jinému než „tento svět“, a svůj pohled vysvětlovat.)

Pokud jde o samotná témata kulturních válek – eutanazii, umělé potraty, manželství pro všechny, genderovou ideologii aj. – pak je lze vybojovávat i bez odkazu na křesťanství. Jsou dostatečné „sekulární důvody“, proč zastávat konzervativní názory. Bezpočet průzkumů potvrdilo, že nejlepším prostředím pro výchovu dětí je intaktní biologická rodina. Člověk nemusí být křesťan, aby to zjistil. Podobně při pohledu na zkušenosti zemí, které umožnily eutanazii, docela mrazí. Že by si všechny ty tisíce lidí skutečně přály zemřít? Člověk nemusí být křesťan, aby byl těmito statistikami ořesen.

Není nutno argumentovat křesťanstvím

Je několik důvodů, proč při projedná-

Foto: © Martin Myslivec / Člověk a Víra

vání legislativy týkající se těchto kulturních a etických témat neargumentovat křesťanstvím. Jeden je ten, že našim odpůrcům to okamžitě umožní tvrdit: „Ty si toto myslíš, protože jsi křesťan.“ A ve „slušné“ postmoderní společnosti je argumentace křesťanstvím jaksi předem vyloučena.

Druhým důvodem je to, že ani mnozí, kteří se považují za křesťany, nemají moc jasno v tom, co je vlastně křesťanství. Mluví zpravidla obecně o „křesťanských hodnotách“ nebo o judeo-křesťanské tradici, ale kdybyste po nich chtěli bližší vysvětlení, opět odpoví spíše obecně a mlhavě. Křesťanství je pro svět (ale i pro nominální křesťany) spíše sestavou morálních zásad než dobrou zprávou o výkupné smrti Božího syna. Pokud tedy v kulturních bojích argumentujeme křesťanstvím, někdy ono mylné pojetí křesťanství spíše jen posilujeme.

Kromě toho je tu ještě jeden velký problém: Jako křesťané málo rozumíme Písmu. Některá témata nejsou v Písmu pojednána výslovně a je třeba znát Písmo jako celek, abychom v něm mohli nalézt odpovědi na otázky, které jsou v současnosti živé.

Zdržme se nyní u tématu praktiko-

vané homosexuality. Ta je jednoznačně zapovězena jak Starým, tak Novým zákonem. Nemáme ale v Bibli jasné zdůvodnění proč. Pokud znáte nějaké homosexuály nebo lesby, musíte mnohdy uznat, že jsou to milí a příjemní lidé. Proč jsou tedy homosexuální vztahy zapovězeny?

Postmoderní lobby vás prohlásí za bigotní zpátečníky, a co je horší, obviní vás, že jste „homofobové“, kteří vlastně homosexuály a lesby nenávidí. V postmoderním světě není místo pro odlišení nesusouhlasu od nenávisť. Nesouhlasíš, tudíž nenávidíš. A pokud to nevidíš, tím hůře pro tebe.

Sex ovlivňuje kulturu

Kdysi jsem se zabýval vztahem okultismu a Písma. Zajímavé je, že zákaz okultismu je jasný, ale zdůvodnění jako by chybělo. „Ale co se tebe týče, tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedovolil.“ (5M 18,14) Nicméně pokud člověk chce tuto otázku prostudovat, biblické stanovisko pochopí, i když není patrné na první pohled. Podobně je tomu s praktikovanou homosexualitou.

Když jsem tuto otázku studoval, narazil jsem na pozoruhodnou knihu britského etnologa a antropologa Josepha D.

Unwina. Tato 700stránková kniha vyšla v roce 1934 v Oxfordu a Cambridgi pod názvem *Sex a kultura*. Podotýkám, že autor nebyl ani kreacionista, ani křesťan. Skoro bych řekl, že si i zakládal na svém ateismu. Na mnoha desítkách stran však poctivě dokládá zjištění, že čím méně regulace sexu, tím je kultura primitivnější a plošší. Co se týče stupně kulturnosti, rozlišuje čtyři stupně. Tam, kde sex není nijak regulován, je kultura nejprimitivnější. A všechny kultury, které „dospěly k monoteismu“, nějak sexualitu regulují.

Když se podíváte na současnou společnost prizmatem Unwinovy knihy, dojde v mnoha případech na „aha efekt“: Budete překvapeni, ledacos do sebe zapadne jako kousky puzzle.

Co to má společného s homosexuály? Jistě, celoživotní celibát není nic příjemného, zvláště pokud k němu člověk nemá obdarování. Stejně obtížné – ne-li dokonce obtížnější – je setrávání v problematickém manželství. Pokud je naší motivací nalezení co nejpríjemnějšího života pro nás samotné, pak ani nemá cenu ně-

koho k takovému celibátu nutit. Ale jsou takoví (patrně jde o výraznou menšinu), kteří berou Písmo v této otázce vážně.

Můžeme pro homosexuály mít hluboké pochopení, to ale neznamená, že je naší povinností opustit Písmo a podporovat vše, s čím homosexuální lobby přijde. Na druhé straně nemůžeme po neobrácených lidech chtít, aby žili podle Bible, a snažit se podnikat nějaké legislativní kroky, aby světské zákony byly v této oblasti konformní se zákonem Božím. Proto pokud jde o stejnopohlavní svazky, souhlasím s některými změnami, které jsou nyní navrhovány – možnost dědit po partnerovi, přístup k jeho zdravotní dokumentaci apod. Jen bych tomu neřikal manželství, protože manželství je svazek muže a ženy.

Shrňme to tedy: Snažit se zavést jakousi křesťanskou legislativu, podobně jako některé muslimské státy zavedly právo šaría, je nesprávné, nepatřičné a kontraproduktivní. Lze ale bojovat např. proti interrupcím, aniž bychom argumentovali Biblií. Podobně je tomu s eu-

tanazií. Nejde o to, že bychom se za Biblii styděli. Jde o to, že nelze nutit lidi žít podle Bible, aniž se setkali s Ježíšem. Jsme povoláni na nesnadnou cestu, máme na tuto pouť zvat i druhé, ale nemůžeme tuto cestu druhým vnucovat. V dějinách máme řadu příkladů, kdy se lidé snažili přinutit všechny žít podle Božího slova a vedlo to k vytvoření jakéhosi „duchovního koncentráku“ (Girolamo Savonarola, Jan Kalvín v Ženevě).

Nevnučujeme tedy naše hodnoty druhým, ale kráčíme úzkou cestou. Pamatujme, že v křesťanství nejde primárně o naše pohodlí. Jde v něm o Boží slávu.

Dan Drápal
Život víry 1/2024

Dan Drápal
publicista

KVÍŘÍME A GENDERUJEME

Prý existuje cosi jako genderová ideologie. Těžko říct.

Ideově je koncept genderu dost primitivní, třebaže některé základní knihy o něm mohou na nepozorného čtenáře působit složitě. Velice životaschopný je však gender jako „byznysmodel“, účinné beranidlo k dobývání nových trhů. Jen si vezměte: lidé celoživotně závislí na medikaci v rámci *gender-affirming* „péče“, to jsou zvonky štěstí každé farmaceutické firmy. Kde se dříve operovala těla nemocná, dnes je možné legálně v rámci *gender-affirming surgery* (chirurgie) „operovat“ těla zdravá, aby se vhodně rozkrájené tělo lépe shodovalo s vaším vnitřním pocitem. Pokud nevíte, jaký ten vnitřní pocit vlastně je, je úlohou genderových vědců*vědkyň a psychologů*psycholožek vám to vysvětlit. Mají už totiž pro ten účel vypracované celé katalogy. Velký byznys kráčí ruku v ruce s akademickými

revolucionáři vstříc lepším bezpohlavním zítřkům.

Gender a kachnička

Koncept genderu je darem z nebes pro kapitalistu i profesionálního revolucionáře, neboť stírá hranice i tam, kde doposud přirozeně existovaly: hranice tělesnosti, subjektivity, lidské identity, pohlavního zrání a diferenciace... Čím méně hranic, tím volnější je volný trh. Z lidské intimity činí kapitalizovatelný produkt, spočitatelnou účetní položku. Čím dokonaleji zrušíme člověka včerejška, plného „předsudků“, omezení a falešných představ, tím rychleji vznikne osvobozený člověk budoucnosti, pro něhož vše bude volba.

Hlavním úkolem kateder *gender studies* je pak udržovat dojem, že gen-

der je věda. Musí. Jedině tak získávají na legitimitě *gender-affirming* kliniky a jediné tak mají jisté své diplomy všichni ti magistři, doktoři a docentky, kteří by je v opačném případě museli vrátit. A přitom nikdy v dějinách ještě nebylo tak snadné udělat si doktorát jako dnes. Nevěříte?

Psát vědecké pojednání o genderových aspektech čehokoli je jako skládat puzzle s kachničkou. Výsledek je vždy předem znám. Samostatné myšlení je nevhodné, kreativita je akorát tak k zlosti. Každý *genderový vědec*vědkyně* musí ovládat v zásadě dva mechanismy: rozpoznat *genderování* a správně *kvířit*. Toto schéma pak aplikuje na jakoukoli oblast života, od těch nejprostších až třeba po vědu a náboženství. Genderovaná je například růžová („holčičí“) a modrá

(„klučičí“) barva. Kvířit (z angl. slova *queer*, „divný“) pak budete, když svému tříletému synovi začnete oblékat růžové šatičky nebo o barevné opresi napíšete bakalářskou práci. Podívejme se blíže, jak si počíná genderová lingvistika s jevem, s nímž se důvěrně potýkáme každý den a co tvoří takříkajíc součást osobnosti každého z nás – s jazykem tak skandálně genderovaným, jako je čeština.

Genderovaný jazyk

Všechny ty mužské a ženské rody v koncovkách přídavných jmen, ohavná generická maskulina (učitel coby zástupce celého učitelského sboru, včetně žen a dalších genderů), přechýlená jména nešťastných Češek, jména genderovaná (Jan a Jana) prorůstají náš jazyk jako rakovina a tento nešvar je třeba vymýtit. Kdo mluví takovým jazykem, nemůže být dobrým člověkem. Člověkem budoucnosti.

Je dobré s určitým předstihem vědět, co nás čeká a nemine v horizontu zhruba pěti až deseti let – přibližně v době, kdy dnešní studující genderová lingvisté*stky dokvíří na nejrůznějších *queer rave parties*, dopíší dizertace, stanou se z nich funkcionáři a začnou učit. Začneme si prosím zvykat na věty typu: „*Poznáš ho podle toho, že je vysoká, hubený a oděná zásadně v černých šatech. Nezapomeň ho ode mě pozdravit, pokud ji potkáš.*“ Toto je nejjednodušší způsob genderově senzitivního mluvení. Ve vztahu k témuž objektu/osobě střídáme v jedné větě mužský a ženský rod. Není to ideální, neboť – jak správně uvádí jedna renomovaná genderová lingvistka – výrok se „*stále ještě do jisté míry podvoluje existujícím binárním normám češtiny a v důsledku může být vnímán spíše jako dočasný kompromis než jako trvalé řešení*“¹. Dalším krokem směrem k větší citlivosti je důsledné vymýcení jakékoli mužsko-ženské binarity z mluveného i psaného jazyka. K tomu využíváme nejrůznější nové, často mimojazykové prostředky, které na první pohled mohou působit divně (pripomeňme, že slovo *queer* znamená „divný“, vše je tedy v pořádku).

„*Setkalx jste se u lékaře*lékařky s od-*

Foto: Timon Studler / unsplash

porem k interrupcím či se slutshamingem, queerfobií nebo transfobií a chtělx byste se s námi o svou zkušenost podělit?“ Zde nás autorka věty osvobozuje nejen genderově senzitivními substantivními koncovkami, ale i inspirující slovní zásobou a příkladně lidskoprávním přístupem k nenarozenému životu, jenž si nezaslouží být žit, pokud si to člověk s dělohou svobodně nezvolil.

Příklad jazyka nediskriminujícího nebinární bytost: „*Nex Benedict měli rádi vaření, čtení, umění, hraní her jako je Minecraft a starání se o svoji kočku Dia. Nex Benedict byli nebinární šestnáctileté studentstvo.*“

Z recenze v současnosti mimořádně ceněného románu jistého švýcarského autorstva: „*Nebinární autorstvo Kim de l'Horizon v auto-fikčním dile popisuje queer život v švýcarském Bernu...*“ Celý román je pak natolik rozkvětený, že jej zvládnou dočíst jen povahy mimořádně senzitivní a osvobozené.

V následujících příkladech už nelze mluvit o pouhé vědě, ale o bezmála básnickém nadýmání atakujícím hranice reality: „*Zde stojí studenx, bez níhož bychom se neobešle a bez jejíž pomoci bychom zkrachovali.*“ „*Do třídy vešlu jedno novau studenx.//Do třídy vešlu jednau novau studenx.*“ „*Každá kniha je pro jedno novau studenxi. Každá kniha je pro jedneu novau studenxi.*“ „*Studenx a její dvojče nesle vědro.//Studenxe a jejich dvojčata nesle vědra.*“

Na závěr a pro odlehčení uvedme pár

vybraných slov z běžného života. Víte, co je *rodičkax*? Jde o člověka „*rodícího dítě ze své dělohy nebo ho čerstvě porodivší*“. *Vdovax* je „*osoba, jejíž životní partnex zemřel*“. Zapomeňte na *mateřské mléko*, něco tak patriarchálního už v gender neutrální společnosti nebude možné. Možná ještě tak *rodičovské mléko*, ale je otázka, zda i slovo *rodič*ka* není diskriminační, neboť biologická výlučnost (rozuměj: diskriminace určitých bytostí oproti jiným) procesu *rození*, které nyní může uskutečnit pouze *člověk s dělohou*, je něco, co do budoucna bude vyžadovat ještě hlubší interdisciplinární úsilí vědců*vědkyň humanitních i lékařských.

Na konkrétních příkladech jsme se seznámili s celou řadou nových gramatických prostředků, slovesných koncovek v příchestí minulém, koncovek podstatných i přídavných jmen a tvarů vztažných zájmen, které rozšiřují možnosti češtiny o věci nevidané a neslychané. Je to jasné, ne? Pokud ne, učte se, studujte, kvířete. My tu češtinu prostě odgenderujeme! Taková bude naše budoucnost. Pestrá jak oddělení jogurtů v Penny.

Velký katolický myslitel Chesterton napsal: „*Je velký omyl domnívat se, že když lidé přestanou věřit v Boha, nebudou věřit v nic. Naopak. Budou věřit v cokoliv.*“ Tváří v tvář výsledkům činnosti *gender studies* se koneckonců zdá, že velký katolický myslitel se nemýlil.

Jan Šimbera
publicista

1 Poznámka autora: Všechny uvedené věty jsou citovány zcela přesně.

VYDÁVAT SVĚDECTVÍ O RADOSTI ZE ŽIVOTA

Závratnou rychlostí se blíží další ročník Pochodu pro život v Praze, na který vás v tomto čísle zveme. Motto je jednoduché, ale pravdivé: „Nejlepší je prostě pomoci.“ Říkáte si, zda to má smysl? Ano, možná nebude ideální počasí, pro řadu lidí je Praha prostě daleko, ale mrkněte na tyto řádky pana biskupa Antonína Baskera, který se svěřil s dojmy z jeho první účasti na této již tradiční akci: „Mnoho souvislostí v této oblasti jsem si uvědomil až ve chvíli, kdy jsem se před několika lety poprvé zúčastnil Pochodu pro život v Praze. Obdivuhodné množství krásných rodin s malými i většími dětmi i mnoho dalších sympatizantů se vydalo na průvod Prahou vydávající svědectví o radosti ze života. Byl to kontrast, když se jim až nepochopitelným způsobem dostávalo z chodníků na řadě míst velmi nenávislného pokřikování. (...) Snad poprvé jsem se ocitl tváří v tvář takové zlobě a nenávisti proti životu a těm, kteří si jej váží. Pochopil jsem, že opravdu nestačí mít jen na věc správný názor, je třeba tento správný názor také dát najevo (...).“ Takže se uvidíme?

V určitých bioetických kruzích a mezi odborníky lékaři oživila debata o mozkové smrti, která se tak nějak všeobecně zažila jako stav, ve kterém sice lidské tělo, člověk, ještě vykazuje známky života, ale není naděje na zlepšení, což vede k prohlášení této osoby za mrtvou a je možné s jejím souhlasem či souhlasem zástupců odebrat některé orgány k transplantaci u osoby jiné. Důležitá je tato otázka transplantací nepárových orgánů, které nutně vedou k tomu, že ten, komu se odebere např. srdce (které stále bije) či játra (která stále fungují), fyzicky zemře. Je to náročné téma a vyžaduje si poctivý přístup a pečlivé zkoumání. Budeme se jím rádi v naší redakci zabývat. A není nové. Ve svém projevu k Mezinárodnímu kongresu Transplantační

společnosti z roku 2000 Jan Pavel II řekl, že tzv. mozková smrt může potenciálně nabídnout morální jistotu smrti pouze v případech, že dojde k „úplnému a nevratnému zastavení veškeré mozkové aktivity“. Uvádí: „Nejprve je třeba zdůraznit, že každá transplantace orgánu má svůj zdroj v rozhodnutí s velkou etickou hodnotou: rozhodnutí nabídnout bez odměny část vlastního těla pro zdraví jiné osoby. Právě zde spočívá ušlechtilost gesta, které je skutečným aktem lásky. Nejde jen o to, abychom se vzdali něčeho, co nám patří, ale abychom dali něco ze sebe, neboť na základě svého podstatného spojení s duchovní duší nelze lidské tělo považovat za pouhý komplex tkání, orgánů a funkcí. Je spíše konstitutivní součástí osoby, která se skrze ni projevuje a vyjadřuje.“ Ukazuje se ale s pokračujícím výzkumem vědy, že u tzv. mozkové smrti ale zdaleka nejde o zastavení komplexní aktivity mozku, zmiňuje se např. funkční hypothalamus, o jehož prokazatelné spontán-

ní frekvenci i přes vyjádření o mozkové smrti pacienta už vědci nyní hovoří. Je veřejným tajemstvím, že legislativa v ČR je relativně vyhovující, ale kdyby měla být důsledně dodržena, zlikvidovala by transplantaci nepárových orgánů. Katechismus učí, že „Darování orgánů po smrti je čin vznešený a záslužný a má být podporován jako projev ušlechtilé solidarity. Stává se však morálně nepřijatelným, jestliže dárce nebo jeho blízké, k tomu oprávněné osoby nedali svůj výslovný souhlas. Mimoto je mravně nepřijatelné způsobit přímo invalidní zmrzačení nebo smrt, i kdyby to bylo pro oddálení úmrtí jiných osob.“ (č. 2296).

A u medicíny ještě zůstaneme – médiu proběhla zpráva, že v ČR vznikla první gynekologická ambulance pro transgender osoby. První místo, kde si mohou muži pravidelně nechat zkontrolovat vaječníky, se nachází v Brně. [sic!]

-zd-